

Uitvoeringsplan Kleiweide 2023-2024

April 2023

1 Ambitie Kleiweide

De bestuurlijke samenwerking Greidhoeke Plus (gemeenten, provincie, wetterskip) heeft in 2020 gebruik gemaakt van de energie in vier gebieden binnen het kleiweidegebied om met natuurinclusief platteland aan de slag te gaan. Het initiatief voor het opstellen van meerdere streefbeelden en actieplannen lag bij lokale partijen. Dit heeft geleid tot bijeenkomsten in de vier gebieden met brede betrokkenheid vanuit landbouw, toerisme, landschap, natuur, ondernemerschap, mienskip, advies, onderwijs, cultuur en overheid. Per gebied zijn de resultaten van de transitieopgave gevisualiseerd en daarmee tastbaar gemaakt. Daarna zijn de gebiedsenergie en ideeën uitgewerkt. De resultaten van de gebieden zijn vervolgens opgetild naar één streefbeeld en actieplan voor de hele kleiweide. Vanuit dit streefbeeld en actieplan wordt vanuit het gebied Kleiweide gewerkt aan 12 actielijnen:

1. Oppakken integrale gebiedsprocessen vanuit de gemeenschap
2. Versterken open landschap
3. Renderende landbouw zonder nadelige effecten voor de leefomgeving
4. Meer verbinding met een biodivers platteland
5. Verrijken bodemleven
6. Optimale benutting water
7. Versterken leefgebied weidevogels
8. Beter benutten circulaire ketens
9. Bijdragen aan energie- en klimaatopgaven
10. Stimuleren lokale voedselmarkt
11. Versterken toeristisch-recreatief netwerk
12. Vergroten kennis en ruimte voor experimenten en nieuwe samenwerkingsvormen

Vanuit de bestuurlijke samenwerking Greidhoeke Plus wordt de uitvoering van de streefbeelden en actieplannen aangestuurd. De vier gebieden kenmerken zich door een integrale aanpak, waarbij samenwerking met boeren, natuurorganisaties en vele anderen leidt tot de eerste stappen in de omslag richting natuurinclusieve landbouw.

Kennis en monitoring

In Kleiweide wordt met het Kennisconsortium afgestemd over:

- Procesmonitoring: volgt het proces in een gebied en bekijkt of de aanpak werkt. Voor het gebied Baarderadeel is dit een globale monitoring. In de Regio Deal is gekozen om in vier gebieden de diepte in te gaan (waaronder Gouden Land binnen Kleiweide) en de andere gebieden globaal te volgen.
- Effectmonitoring: bekijkt of maatregelen het gewenste effect (in het veld) hebben. Ook monitoring van houding en gedrag hoort bij effectmonitoring. Het Kennisconsortium adviseert over de opzet van de monitor maar voert die niet uit.
- Projectontwikkeling en planvorming in gebieden.

Voor de effectmonitoring is een advies op maat per gebied of project gewenst. Indien een directe relatie op gebiedsniveau lastig te leggen is, wordt de effectmonitoring op projectniveau uitgevoerd. Bij elk initiatief/projectvoorstel dient de monitoring te worden opgenomen als uitvoeringspost alsmede financiering hiervoor. De middelen voor kennis zullen vanuit de Regio Deal totaal beschikbaar komen.

2 Uitvoeringsplan 2023-2024

In de periode van 2023 tot 2024 werkt Greidhoeke Plus samen met betrokken partijen via een integrale en gebiedsgerichte aanpak aan de uitvoering van streefbeeld en actieplan voor de Friese Kleiweide. Daarin hebben we een aantal hoofdlijnen benoemd in de aanpak om de transitie naar een meer natuurinclusief platteland in de Friese Kleiweide regio te versnellen. Op basis van een tussentijdse evaluatie met stakeholders waarmee in het gebied wordt samengewerkt is gekozen voor een route waarin de kracht van de aanpak “van onderen op” wordt ondersteund door professionele projectleiders. Daarbij worden de projecten “opgetild” naar een hoger schaalniveau (meestal gebiedsdekkend in Friese Kleiweide

Aan de stuurgroep wordt voorgesteld middelen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van onderstaande vier projecten in 2023 en 2024. Met deze voorstellen wordt bijgedragen aan vier actielijnen zoals opgenomen in het streefbeeld en actieplan van Kleiweide. Hiermee zijn alle middelen voor Kleiweide gereserveerd om in te zetten tot en met 2024.

Thema's / projecten	Toelichting	Aansluiting themalijn streefbeeld/actieplan	Bijdrage Regio Deal NIL
1 Natuurinclusieve landbouw positief uitdragen	Er zijn in de afgelopen periode kleinschalige initiatieven opgezet die er toe hebben bijgedragen dat de samenwerking tussen burgers en de agrarische sector positief wordt uitgedragen en waarbij de afstand tussen boer en burger verkleind. De succesvolle initiatieven zullen worden opgeschaald naar het volledige gebied	3. Renderende landbouw zonder nadelige effecten voor de leefomgeving	€ 50.000
2. Structuur van verbindingen realiseren	In vervolg op enkele succesvolle projecten, waarin agrariërs in samenwerking met burgerinitiatief biodiversiteit op en langs landschapselementen hebben gerealiseerd, zal op vergelijkbare wijze worden ingezet op realisatie van meer onderdelen van het complete netwerk van ecologische verbindingen in het gebied.	4. Meer verbinding met een biodivers platteland	€ 250.000
3. Opgave bodem en water integraal	Koppelen van opgaven binnen het agrarisch areaal biedt meer mogelijkheden wanneer het vanuit draagvlak ontstaat. Er ligt een uitdaging om de kansen die worden gezien m.b.t. extensivering te combineren met opgaven m.b.t. klimaat en optimaliseren van de waterbeheersing.	6. Optimale benutting water	€ 200.000
4. Lokaal en gezond voedsel	In de regio is (kleinschalig) een start gemaakt aan beschikbaar stellen van lokaal geproduceerd voedsel. Het koppelen en uitrollen van de initiatieven krijgt in dit project vorm.	10. Stimuleren lokale voedselmarkt	€ 150.000
			€ 650.000

3 Financieel overzicht Kleiweide

Voor het gebied Kleiweide is in totaal € 1.650.306 beschikbaar voor uitvoering. In onderstaand overzicht zijn eerder genomen stuurgroep besluiten opgenomen. Met het uitvoeringsplan 2023-2024 zijn alle middelen grotendeels gereserveerd om in 2023 en 2024 in te zetten

Budget Kleiweide 2019-2024	€ 1.650.309	Toelichting
Realisatie 2019-2022 (Uitvoeringsplan 2021-2022)	€ 354.700	Besluiten stuurgroep 1 oktober 2019 en 12 maart 2021
Subsidieregeling boerenexperimenten	€ 200.000	Besluit stuurgroep 30 mei 2022 (uitvoering Regio Deal NIL)
Gebiedsorganisatie	€ 58.000	Besluit stuurgroep 12 maart 2021
Uitrol grondinstrument Rijkdom	€ 210.000	Besluit stuurgroep 30 mei 2022 (voorstel programmatische beschikking Fryslân)
Gebiedsproces Baarderadeel	€ 175.000	Besluit stuurgroep september 2022 (voorstel programmatische beschikking Fryslân)
Uitvoeringsplan 2023-2024	€ 650.000	Voorstel stuurgroep 12 mei 2023
<i>Totaal</i>	<i>€ 1.647.700</i>	

In een volgende bijeenkomst van de stuurgroep, in september 2023, zal de inhoudelijke voortgang en besteding van de middelen in Kleiweide aan de orde komen.